

120 godina Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša

RAZGOVARALA:
MARIJA PLAZONIĆ ŠOLIĆ

Malo se koja znanstvena institucija, ne samo u nas, može pohvaliti svojim 120. rođendanom. Upravo takvu impresivnu obljetnicu 2014. godine obilježio je Institut za jadranske kulture i melioraciju krša iz Splita. Jedan od najstarijih, ako ne i najstariji institut ovakve vrste na prostoru Hrvatske preživio je 19. i 20. stoljeće, nadživio nemali broj država, i evo ga u novom mileniju s rezultatima ponajboljeg Instituta u Republici Hrvatskoj.

No, kako je u ovoj oskudici Institut umjesto svih skupih slavljeničkih manifestacija prosinca 2014. tiskao tek jednu - vrlo preglednu i informativnu - monografiju na hrvatskom i engleskom, veći dio javnosti nije ni upoznat s ovakvo značajnom obljetnicom. To je bio više nego dovoljan razlog i za ovaj temat i za razgovor s dr. sc. Slavkom Pericom, znanstvenim savjetnikom u trajnom zvanju, već petnestu godinu ravnateljem Instituta.

Koji od razloga ovako nesvakidašnje dugovječnosti jedne znanstvene institucije smatrate presudnim?

Cinjenicu daje naš Institut bio i uvijek ostao okretnut potrebama i problemima ljudi jadranskog, mediteranskog prostora u kome je rođen i za čiji boljšitak je osnovan. Od te davne 1894. godine kada je austrougarsko Ministarstvo poljoprivrede u Beču uspostavilo C.K. Kemično-gospodarstvenu pokušajnu postaju u Splitu, koja je bila nukleus današnjeg Instituta, do danas se ciljevi i zadaće nisu promjenili, kao ni potrebe prostora kojemu je Institut okrenut, sredine u kojoj je i zbog koje je utemeljen.

Filoksera i obnova dalmatinskog vinogradarstva

Institut je rođen u vremenu dramatičnih vinogradarskih mijena krajem 19. i početkom 20. stoljeća kada se Dalmacija dizala dozvježda i pretvarala cijela u jedan veliki nepregledni vinograd, pa potom padala do dna i beznadno iseljavala put Amerike, u vremenima koja su iznjedrila neupitnu potrebu osnivanja institucije koja će rješavati probleme ljudi koji su oduvijek na ovom prostoru živjeli od loze, masline, smokve, mendule...

Nije li 1894., ta godina utemeljenja Instituta u Splitu, upravo ona godine kada je prva filoksera otkrivena u našim krajevima?

Da, naš je Institut utemeljen u to dramatično vrijeme kad su težaci trebali pomoći koju im njihova tradicionalna znanja nisu mogla dati. Kako bi se posadili novi vinogradi koje je uništila filoksera, u dvadesetak godina od 1898. do 1919. godine održavana su po cijeloj Dalmaciji predavanja i tečajevi, težaćima je podijeljeno 37 milijuna 796 tisuća prutića i pet milijuna i 200 tisuća korjenaka te je podignuto oko 15 tisuća hektara vinograda. Upravo našem Institutu pripada velika zasluga što je u relativno krat-

Institut za Jadranske kulture i melioraciju krša - najstariji i ponajbolji institut

Kako bi nastavio s obrazovanjem studenata, rješenje je da ugovorom o suradnji između Instituta i Sveučilišta u Splitu, Institut dobije status nastavne baze, a druga je opcija da sam Institut od javnog znanstvenog instituta postane visoko učilište, odnosno fakultet Sveučilišta u Splitu, no ta tranzicija je vrlo delikatan proces, koji tek treba biti osmišljen i reguliran

Dr. Slavko Perica, ravnatelj Instituta za jadranske kulture

NIKOLA VILIĆ/CROPIX

kom vremenu obavljena prva obnova vinograda.

Na koji je način u cijelom ovom dugom i iznimno burnom periodu Institut uspijevao pratiti potrebe vremena?

Jednako kao u prvim danima svog postojanja tako i danas, Institut za jadranske kulture i melioraciju krša iz Splita intenzivno radi na istraživanjima interdisciplinarnog karaktera, sa svrhom povećanja učinkovitosti, kvalitete i konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje, ali isto tako održivosti agroekosustava, šumskih ekosustava, bioraznolikosti, očuvanja kvalitete okoliša, zaštite i upravljanja tlom i vodama.

Od početka do danas, od prvih svojih prostorija u splitskom telegrafskom uredu u Marmontovoj ulici u Splitu, preko reprezentativne trokatne zgrade, izgrađene 1906. godine upravo za Institut u Zrinsko-frankopanskoj ulici na broju 11, do današnje moderne ustanove u Dujlovu, Institut je uistinu nastavio pratiti potrebe vremena u kojem je djelovalo u oba razvojna pravca koja su naznačena na samom njegovom utemeljenju: baviti se problematikom poljoprivrede s naglaskom na vinogradarstvu-vinarstvu i maslinarstvu-uljarstvu, kao temeljnim granama jadranskog područja, te raditi u tri oblika: ekspe-

rimentalnom, analitičko-kontrolnom i obrazovnom.

Kako biste ocijenili obrazovnu ulogu Instituta?

Kroz cijelu svoju povijest Institut je ispunjavao i svoju obrazovnu zadaću. Taj kontinuitet i praćenje suvremenih potreba u suradnji s Fakultetom poljoprivrednih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, rezultirao je godine 1977. osnivanjem Centra za studije poljoprivrede Mediterana.

Perspektive Studija mediteranske poljoprivrede

A u suradnji sa Sveučilištem u Splitu i Agronomskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Institut je 2005. godine pokrenuo preddiplomski studij Mediteranska poljoprivreda. Gotovo sviznanstvenici Instituta bi-

li su uključeni u nastavu. Debetih je izabrano u naslovno znanstveno-nastavno zvanje docenta, a još osam ih ispunjava iste uvjete.

Kada je, i zbog čega, obustavljen upis novih studenata?

Zbog finansijskih teškoća vezano uz visok trošak dolaska dijela nastavnika iz Zagreba, od ak. godine 2012./2013., prema odluci Senata Sveučilišta u Splitu, ne-ma upisa novih studenata. To je velika šteta jer se radi o vrlo kvalitetnom studiju koji se odlično uklapa u gospodarske prilike Jadranske regije RH. Interes za upis na 'nepostojeci' ili sličan novi studij Mediteranske poljoprivrede i dalje je vrlo izražen i stoga treba naći način da se studij ponovo pokrene.

Ne postoji mogućnost samo-

stalne organizacije nastave?

Sudjelovanje u nastavi Institut može realizirati isključivo u suradnji s visokim učilištima. Sveučilište u Splitu je logičan partner zato što ima ambiciju razvijati studijske programe na područje biotehničkih znanosti, gdje Institut ima i kadrove i infrastrukturu i jer bi troškovi takvog studija bili najniži. Međutim i u tom slučaju je potrebno ot-kloniti određene prepreke.

Na prvom mjestu u području biotehničkih znanosti

Koje su glavne prepreke nastavka studija i koja su moguća rješenja?

Osnovni problem su odredbe *Pravilnika o sadržaju dopusnice te uvjetima za izдавanje dopusnice za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja*, koje kod vrednovanja studijskih programa ne uzimaju u obzir suradne nastavnike iz javnih znanstvenih instituta.

Rješenje je da ugovorom osuradnji između Instituta i Sveučilišta u Splitu, Institut dobije status nastavne baze, te da MZOS nadopuni čl. 6, st. 2, gore navedenog Pravilnika na način da doda: 'a u što se ubrajaju i djelatnici suradnih javnih instituta, izabrani u naslovna znanstveno nastavna zvanja'. Druga je opcija da sam Institut od javnog znanstvenog instituta postane visoko učilište, odnosno fakultet Sveučilišta u Splitu, no ta tranzicija je vrlo delikatan proces, proces o kome nitko u Hrvatskoj nema nikakva iskustva, i tek treba biti osmišljen i reguliran.

Kakve su bile ocjene kvalitete studija i kakve povratne

informacije od završenih studenata imate?

Medunarodno stručno povjerenstvo za provođenje reakreditacije Instituta pod točkom 'Prijenos rezultata istraživanja na visoko obrazovanje', maksimalnom ocjenom izvrstan (5) ocijenilo je aktivnost Instituta u izvođenju nastave na Studio. Kvaliteta nastavnika Instituta i održane nastave ocjenjivana je i od strane studenata, a visoke ocjene (u pravilu preko 4,5) govore o pristupu i načinu prijenosa znanja naših djelatnika studentskoj populaciji. Prema povratnim informacijama od završenih studenata, većina njih je zaposlena, i to na svojim OPG-ima, u Savjetodavnoj službi, poljoprivrednim ljekarnama, veleradnicama, sjemenarskim kućama, poljoprivrednim zadругama i slično.

Kakvi su današnji pokazatelji kvalitete znanstvenog rada na Institutu?

U sklopu evaluacije znanstvene izvrsnosti javnih znanstvenih instituta u RH u svrhu namjenskog višegodišnjeg institucijskog financiranja znanstvene djelatnosti, svi javni znanstveni instituti su 2014. i 2013. ocijenjeni prema rezultatima ostvarenima u prethodnim godinama, a posljedecim kriterijima, tj. pokazateljima učinka: (i) broj znanstvenih radova objavljenih u časopisima u bazi Web of Science, (ii) citiranost u bazi Web of Science, (iii) broj zaposlenika koji su doktorirali, (iv) broj ugovorenih međunarodnih kompetitivnih znanstvenih projekata, (v) udio tih projekata u ukupnim prihodima ustanove, (vi) broj ugovorenih nacionalnih kompetitivnih znanstvenih projekata, (vii) udio tih projekata u ukupnim prihodima ustanove, (viii) broj ulaznih mobilnosti, (ix) broj izlaznih mobilnosti, (x) broj ugovorenih projekata ustanove s gospodarstvom, tijelima državne uprave i jedinicama lokalne uprave i samouprave, civilnim sektorom i nevladinim udrugama, (xi) udio tih projekata u ukupnim prihodima ustanove, (xii) aktivnosti popularizacije znanosti.

Institut za jadranske kulture i melioraciju krša je u obje godine bio na petom mjestu od 25 instituta po iznosu dobivenih sredstava, a na prvom mjestu u području biotehničkih znanosti. Prema podatcima MZOS-a, ukoliko se uzme raspodjela dobivenih sredstava po znanstveniku, proizlazi da je naš Institut na prvom mjestu.

S jednog od prvih vinogradarskih tečajeva u Dalmaciji s kraja 19. stoljeća

obljetnica

PRIREDIO:
TOMISLAV RADIC

Znanstvena i stručna djelatnost Instituta

Misija je Instituta provodeći inovativnih istraživačkih projekata u području biotehničkih znanosti (agronomija, prehrambena tehnologija, šumarstvo i biotehnologija), prijenos znanja korisnicima te sudjelovanje u akademskom obrazovanju radi ekonomskog i socijalnog boljštka zajednice i zaštite okoliša.

Vizija Instituta je postati vodeća znanstveno-istraživačko-obrazovna institucija i nezamjenjiv čimbenik u razvoju jadranske poljoprivrede i šumarstva, koji će doprinijeti ukupnom razvoju Republike Hrvatske kao društva znanja.

Temeljni pojmovi

Težiste znanstvene i stručne djelatnosti može se sažeti u devet temeljnih pojmoveva:

Meditoran: Ekološka, klimatska i edafska specifičnost mediteranskog podneblja u velikoj mjeri oblikuje način poljoprivrede, šumarstva i prehrane u ovom području.

Krš: Održivo gospodarenje poljoprivrednim i šumskim resursima na kršu kako bi se zaštitili najvažniji resursi jadranske regije kao što su flora, fauna, tlo i voda.

Geno-fond: Očuvanje i valorizacija autohtonoga genofonda vinove loze, voćnih vrsta, povrća te ljekovitog i aromatičnog bilja.

Znanstvena izvrsnost: Znanstveno-istraživački rad je usmjeren rješavanju problema svog okruženja uporabom suvremenih metoda i alata i suradnjom s hrvatskim i međunarodnim znanstvenim institucijama. Potiče se prepoznavljivost u hrvatskoj i svjetskoj znanstvenoj zajednici izvrsnošću objavljenih publikacija, sudjelovanjem u prestižnim znanstvenim projektima i stipendijama itd.

Multidisciplinarnost istraživanja: Politikom zapošljavanja postignuta je multidisciplinarnost, čime se, uza suradnju sa znanstvenicima iz drugih institucija, postižu izvrsni znanstveni rezultati i sveobuhvatniji pristup istraživanjima.

Sustavi proizvodnje:

Razvoj i testiranje tehnologija proizvodnje od konvencionalne do organske u skladu sa specifičnim ekološkim i socio-ekonomskim uvjetima jadranske regije, s ciljem isticanja i povećavanja konkurenčnosti.

Kontrola kakvoće: Fizičko-kemijska analiza vina

te proizvoda od grožđa i vina u Enološkom laboratoriju akreditiranom prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007 te ovlaštenom za fizikalno-kemijske analize vina za potrebe stavljanja vina u promet. Stručni nadzor nad proizvodnjom poljoprivrednog sadnog materijala radi utvrđivanja autentičnosti vrste, podloge, čistoće sorte i klonu te opće razvijenosti organa.

Prijenos znanja: Kontinuiran prijenos novih spoznaja do krajnjih korisnika (akademika, gospodarstvo s naglaskom na poljoprivredne proizvođače, šira javnost) putem znanstvenih i stručnih publikacija, predavanja, radionica, pisanih medija te izravnom komunikacijom.

Gospodarski razvitak: Rješavanje problema u poljoprivrednoj proizvodnji i šumarstvu te mogućnosti razvoja novih tehnologija i proizvoda.

Znanstveni projekti Instituta

Od 1990.-ih na ovom, znanstvenici Instituta bili su voditelji 20-ak znanstvenih projekata koje je finansirao MZOS, jednog projekta financiranog od UKF, dva velika tehnologička projekta MZOS, 20-ak razvojnih i primjenjivih projekata financiranih uglavnom od Ministarstva poljoprivrede, te brojnih drugih projekata, ugovora, studija i kontrola kvalitete u okviru kontinuirane suradnje s gospodarstvom i državnim i regionalnim institucijama. Brojna su sudjelovanja i na projektima čiji su nositelji bili drugi znanstvene institucije. Sve važnija je suradnja na međunarodnim projektima, kakvih je do sada bilo četrdesetak, a u narednom razdoblju znatno aktivnije sudjelovanje u korištenju EU fondova će biti neizbjegljivo.

Znanstvena izvrsnost: Znanstveno-istraživački rad je usmjeren rješavanju problema svog okruženja uporabom suvremenih metoda i alata i suradnjom s hrvatskim i međunarodnim znanstvenim institucijama. Potiče se prepoznavljivost u hrvatskoj i svjetskoj znanstvenoj zajednici izvrsnošću objavljenih publikacija, sudjelovanjem u prestižnim znanstvenim projektima i stipendijama itd.

Multidisciplinarnost istraživanja: Politikom zapošljavanja postignuta je multidisciplinarnost, čime se, uza suradnju sa znanstvenicima iz drugih institucija, postižu izvrsni znanstveni rezultati i sveobuhvatniji pristup istraživanjima.

Sustavi proizvodnje:

Razvoj i testiranje tehnologija proizvodnje od konvencionalne do organske u skladu sa specifičnim ekološkim i socio-ekonomskim uvjetima jadranske regije, s ciljem isticanja i povećavanja konkurenčnosti.

Kontrola kakvoće: Fizičko-kemijska analiza vina

Organizacija znanstvenog i st

Institut svoju djelatnost obavlja unutar pet osnovnih organizacijskih jedinica: Zavod za biljne znanosti (uključujući Akreditirani Enološki laboratorij), Zavod za primjenjene znanosti, Samostalni odjel za šumarstvo, Središnji zavod i Odjel uprave. Unutar njih mogu se izdvojiti sljedeća područja.

Vinogradarstvo i vinarstvo

Istraživanja su fokusirana na očuvanje, identifikaciju, karakterizaciju i unaprjeđenje užgoja autohtonih sorata vinove loze. Klomska selekcija pokrenuta je za gospodarski zanimljivije sorte, poput Plavca malog. Podignute su ex-situ kolekcija autohtonih sorata vinove loze i ex-situ kolekcija bezvirusnih klonova sorte Tribidrag. Enološki laboratorij (akreditiran za fizikalno-kemijsku ispitivanju vina prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007) ovlašten je od Ministarstva poljoprivrede za stručne poslove fizikalno-kemijske analize mošta, vina, drugih proizvoda od grožđa i vina te voćnih vina i drugih proizvoda na bazi vina. Primjenom najsvremenijih metoda provode se istraživanja kakvoće grožđa, vina i jakih alkoholnih pića, te utjecajem tehnološkog procesa na pojedine njihove sastojke.

Voćarstvo i maslinarstvo

Istražuju se voćne vrste za stupljene na obalnom i otočnom hrvatskom području osobito maslina, višnja maraska, trešnja, agrumi, šipak i smokva. Svrha istraživanja je očuvanje genetskih resursa i uvo-

denje novih tehnologija za unaprjeđenje postojećih i podizanje novih nasada koja će optimalno iskoristiti povoljne ekološke uvjete ovog područja. Proučavaju se također procesi oprasivanja i oplodnje koji reguliraju zameantanje plodova i urod (maslina, trešnja). Istraživanja se provode na vrlo vrijednim domaćim i introduciranim genotipovima, koji su sastavni dio kolekcijskih i pokusnih nasada.

Povrčarstvo

Primjena i unaprjeđivanje suvremenih tehnologija u proizvodnji povrća u polju i zaštićenom prostoru (plastenici/staklenici) temeljna je zadaća skupine koja provodi istraživanja na povrću. Istražuje se utjecaj abiotičkih (voda, soli, temperatura) i biotičkih čimbenika stresa (štetni kukci) na morfološke i fiziološke promjene na biljci, te slijedom toga na prinos i kakvoću. Kontinuirano se radi na prikupljanju i očuvanju vrijednih autohtonih vrsta, kakva je primjerice raščika, te se provodi introdukcija novih vrsta i kultiviranje povrća.

Prerada voća i povrća

Glavne zadaće su određivanje kakvoće maslinova ulja i stolnih sorata masline, tehnoloških potencijala introduciranih sorata masline te kemijske i fizikalne analize mediteranskih kultura. Posebna pažnja poklanja se djevičanskim maslinovim uljima autohtonih sorata, određivanju njihovih specifičnosti te senzorskoj analizi. Proučava se utjecaj različitih procesnih parametara pri pre-

radi maslina u ulje radi optimizacije procesa, a s ciljem dobivanja većeg prinosa i bolje kakovice maslinovog ulja te utjecaj filtriranja i uvjeta skladištenja na kakvoću i udio bioaktivnih spojeva u maslinovom ulju.

Kultura biljnog tkiva

Kultura biljnog tkiva provodi se u okviru istraživanja zdravstvenog statusa naših komercijalno najzanimljivijih voćnih vrsta. Provode se serološke, biološke i molekularne metode detekcije virusa i utvrđuje se patogeni potencijal pojedinih sojeva. Jedna od aktivnosti je i podvrgavanje zaraženih kultivara postupku ozdravljivanja od patogena.

Aromatično i ljekovito bilje

Raznolikost prirodnih populacija ljekovitog i aromatičnog bilja analizira se na morfološkoj, biokemijskoj i molekularnogenetskoj razini radi očuvanja biljnih genetskih izvora te uporabe u programima oplemenjivanja i uvođenja u uzgoj. Zasad su najintenzivnija istraživanja na prirodnim populacijama kadulje i smilja. Sastavni dio aktivnosti je održavanje vrlo vrijednih kolekcijskih nasada.

Mikrobiologija tla

Fokus istraživanja su kogni simbionti korijena biljaka – arbuskularno mikorizne gljive. Istražuje se njihova rasprostranjenost i bioraznolikost u agro-ekosustavima te ekologija njihova razvoja. Osim mikoriznih gljiva, istražuju se druge endofitske gljive u korijenu te enzimska aktivnost mikro-

organizama u tlu.

Istraživanje tla i ishrana bilja

Istraživanje tla obuhvaća izradu digitalnih pedoloških karata i različitih namjenskih karata, poput karata pogodnosti zemljишnog prostora za određenu namjenu (GIS, GPS i daljinska istraživanja). U suvremeno opremljenom laboratoriju provode se fizikalne i kemijske analize uzoraka tla, biljnog materijala, vode i hranjivih otopenina. Nadalje, provodi se dijagnostiranje i unaprjeđenje stanja ishranjenosti bilja uzgajanog na otvorenome (voćnjaci, vinogradi i nasadi povrća) te u zaštićenim prostorima (ukrasno bilje i povrće) i procjenjuje se utjecaj mineralnih i organskih gnojiva na okoliš.

Zaštita bilja

Zaštita bilja od bolesti i štetnika u agro-ekosustavima mediteranskog dijela Hrvatske ima tradiciju dužu od jednog stoljeća. Glavni predmeti istraživanja su štetna i korisna entomofauna voćnih kultura i povrća. Posebice se to odnosi na istraživanje bioekologije maslininih štetnika, kao i zastupljenost člankonošaca u maslinicima s različitim sustavima zaštite bilja. Problematika štetnih moljaca (Aleyrodidae), štetnika kulturnih biljaka u polju i zaštićenim prostorima, također je predmet istraživanja.

Agroekonomika

Agroekonomска istraživanja obuhvaćaju gospodarski aspekt pojedinih poljoprivrednih proizvodnih grana. To uklju-

stručnog rada

čuje istraživanja socioekonomskih procesa, konkurenčne sposobnosti i razvoja poljoprivrednih gospodarstava u mediteranskom području Republike Hrvatske te marketinški pristup u poljoprivredi.

Stočarstvo

Osobita važnost pridaje se istraživanjima u proizvodnji mlijeka, posebno naših izvornih pasmina ekstenzivno hranjenih na prirodnim pašnjacima, odnosno tehnologiji proizvodnje i kakvoće dalmatinskih tradicijskih sireva radi njihove zaštite.

Šumarstvo

Istražuju se mogućnosti i metode šumskega melioracij na kršu, zaštita tla od erozije, biološka i uzgojna obilježja pojedinih šumskega vrsta, introdukcija novih šumskega vrsta, fitocenološka obilježja vegetacije na krškem području, gospodarenje krškem šumama namijenjenim stočarstvu, zaštita i unapređenje proizvodnje biomase radi podržavanja višestrukih uloga i funkcija šuma, izbor šumskega vrsta i metoda pošumljavanja krša, utjecaj ispaše i brasta koza na devastaciju šumske vegetacije i degradacije tla na kršu. Izrađuju se studije za prostorne planove razvoja na čitavom jadranskom području, osnove i programi gospodarenja šumama i šumskim zemljistima na kršu te se radi na dugoročnom programu razvoja šumarstva u Dalmaciji.

Za provedbu ovih istraživanja osnovane su trajne pokušne plohe na kršu.

Istraživačka infrastruktura

Danas je Institut zajadranske kulture i melioraciju krša najekipiraniji i najopremljeniji javni institut u Hrvatskoj za provođenje najzahtjevnijih istraživačkih i stručnih zadataka vezanih uz mediteransku poljoprivrednu i šumarstvo.

Raspolaže suvremeno opremljenim laboratorijima (vinarstvo, ishrana bilja, pedologija, senzorska analiza ulja i vina, prerada voća i povrća, entomologija, molekularna biologija, fiziologija bilja, mikrobiologija tla), vanjskim eksperimentalnim vinarskim podrumom u svrhu provođenja istraživanja u području biotehničkih znanosti.

Na pokusnom dobru Kaštel

Šibenika, Muća i u okolini Splita osnovane su trajne pokušne plohe radi istraživanja izbora vrsta i metoda za pošumljavanje sredozemnoga krškog područja te utjecaja šumske vegetacije na zaštitu tla od erozije.

No, još važniji je ljudski znanstveni potencijal kojim raspolaže. Postojeća infrastruktura te raspoloživi ljudski potencijali rezultat su desetljeća sustavnog rada te želje za stvaranjem znanstvene ustanove sposobne odgovoriti zahtjevima podneblja u kojemu djeluje primjenom suvremenih metoda i alata.

120 godina Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša

Prekid splitskog studija Mediteranske poljoprivrede izvrstan je primjer nevjerojatne naše neracionalnosti u raspolaganju ljudskim i prirodnim resursima. Imamo najstariji nacionalni Institut s najvišim suvremenim referencijama, imali smo studij nesporne znanstveno-nastavne kvalitete, programski profiliran po mjeri prirodnog bogatstva i razvojnih mogućnosti Dalmacije, imamo interes stu-

denata i poduzetnika... No ne samo da nismo razvili cjelovitu studijsku vertikalnu nego je i najniža, preddiplomska razina ukinuta. Pritom je vlasnik svima isti, hrvatska država. To znači da su i financiranje i odlučivanje centralizirani kako bi se moglo upravljati racionlno. A od racionlnosti odlučivanja ni 'r'?! Evo iskustava trojice bivših studenata

(UREDNIŠTVO)

Franjo Mihlinić: Gdje bi studij Mediteranske poljoprivrede trebao biti ako ne u Splitu?

Mediteransku poljoprivredu sam upisao jer je to bio logični slijed nakon završene Srednje poljoprivredne škole "Braca Radic" u Kaštel Štafiliću. Od malih nogu sam vezan uz poljoprivredu, moja se obitelj bavi uzgojem masline u kombinaciji s ovcama (brački model), a imamo još i vinograd i voćnjake. Glavne su nam masline, a u svemu se strogo držimo ekoloških pravila.

Prve tri godine završio sam u Splitu, ali sam dvije diplomske morao upisati na zagrebačkoj Agronomiji gdje sam magistrirao na vinogradarstvu i vinarstvu. Uz rad na obiteljskom

Franjo Mihlinić

imanju angažiran sam i u Savjetodavnoj službi za poljoprivredu Pelješca.

Mislim da bi studij u Splitu trebalo svakako zadržati najprije zbog toga jer je Split veliki mediteranski sveučilišni grad, iako Mediteranske poljoprivrede nema u Splitu, gdje bi onda trebala biti?

Drugi je razlog taj što smo radi pobližeg upoznavanja sa specifičnostima mediteranske poljoprivrede koja je naš kraj bitna imali i praktični rad u vinogradima i maslinicima, što se pokazalo kao vrlo korisno.

Treće je da smo to radili zajedno sa znanstvenicima Instituta za jadranske kulture i melioraciju krša, i tako smo imali objedinjenu i znanstvenu veznicu sa strukom a i sam je studij pomogao da splitski Institut dade izvrsne znanstvenike na području mediteranskih kultura.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET RASPISUJE

NATJEĆAJ

za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa za: voditelj pododsjeka (referent u studentskoj službi) – jedan izvršitelj voditelj poslova upravljanja poslužiteljima i poslova održavanja računalnih učionica – jedan izvršitelj viši informatički referent – jedan izvršitelj

Pristupnici moraju ispunjavati opće uvjete prema Zakonu o poticanju zapošljavanja (NN 57/12 i 120/12) te dodatne uvjete:

- za radno mjesto pod toč. 1.: stručni prvostupnik javne uprave, znanje rada na računalu;
- za radno mjesto pod toč. 2.: magistar informatike, računarstva ili elektrotehnike, znanje engleskog jezika;
- za radno mjesto pod toč. 3.: stručni prvostupnik informatike, računarstva ili elektrotehnike, znanje engleskog jezika.

Pristupnici uz prijavu prilažu životopis, dokaz o stečenoj odgovarajućoj stručnoj spremi, domovnicu, dokaz o ispunjavanju ostalih općih i dodatnih uvjeta natječaja.

Natječaj mogu ravnopravno sudjelovati kandidati oba spola.

Sve prijave dostavljaju se u roku od 8 dana od objave, na adresu: Sveučilište u Splitu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Teslina 12, 21 000 Split.

Na temelu odredaba Zakona o radu, Pravilnika o radu te Statuta Prirodoslovno-matematičkog fakulteta u Splitu, dekan Fakulteta, prof. dr.sc. Ante Bilušić donosi slijedeću:

ODLUKU

opravođenju postupka stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa te imenovanju stručnog povjerenstva za izbor kandidata

Pokreće se postupak izbora kandidata za stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa sukladno Zakonu o poticanju zapošljavanja za radno mjesto voditelj pododsjeka (referent u studentskoj službi) – jedan izvršitelj.

Imenuje se Stručno povjerenstvo za izbor kandidata u sastavu:

Mare Maretic, dipl.iur., Ana Marovic, dipl.iur., Andelka Žizic.

Stručno povjerenstvo će nakon provedenog natječaja Dekanu predložiti kandidata za navedeno radno mjesto.

Nakon provedenog natječaja i obavijesti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje o pozitivnoj ocjeni zahtjeva, pristupiće se zaključivanju ugovora za stručno osposobljavanje za bez zasnivanja ranog odnosa s izabranim kandidatom.

Andelka Žizic, imenuje se mentorom kandidata s kojim se zaključi ugovor o stručnom osposobljavanju za rad bez zasnivanja radnog odnosa

Dekan: Prof.dr.sc.Ante Bilušić

SVEUČILIŠTE U SPLITU

PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKI FAKULTET RASPISUJE

NATJEĆAJ

za izbor:

1. jednog nastavnika u naslovno znanstveno-nastavno zvanje docenta, za znanstveno područje tehničkih znanosti, polje računarstvo (bez zasnivanja radnog odnosa);
2. jednog suradnika u naslovno suradničko zvanje poslijedoktoranda, za znanstveno područje društvenih znanosti, polje psihologija (bez zasnivanja radnog odnosa).

Pristupnici moraju ispunjavati opće uvjete propisane Zakonom o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 2/07-Odлуka USRH, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13), a pristupnici pod točkom 1. i ujete iz Odluke Rektorskog zabora o nužnim uvjetima za ocjenu i nastavne i stručne djelatnosti.

Pristupnici pod točkom 1. uz prijavu prilažu životopis, dokaz o državljanstvu, strani državljan dužni su priložiti dokaz o poznавanju hrvatskog jezika (napredna razina), dokazi o ispunjavanju propisanih uvjeta, bibliografiju te podatke o znanstvenoj,

nastavnoj i stručnoj djelatnosti (životopis te bibliografiju u podatcima o znanstvenoj, nastavnoj i stručnoj djelatnosti, potrebno je dostaviti i na CD-u).

Pristupnici pod točkom 2. uz prijavu prilažu životopis, dokaz o stečenoj odgovarajućoj stručnoj spremi odnosno akademskom stupnju, prijepis o ocjeni s prosjekom, dokaz o državljanstvu, strani državljan dužni su priložiti i dokaz o poznавanju hrvatskog jezika (napredna razina).

Prijave se dostavljaju u roku od 30 dana od dana objave natječaja u Narodnim novinama, na adresu: Sveučilište u Splitu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Teslina 12, 21 000 Split.

Natječaj se mogu prijaviti osobe oba spola.

Nepravovremene i nepotpune prijave neće se razmatrati.

Orezultatima natječaja pristupnici će biti obaviješteni u zakonskom roku.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

KEMIJSKO-TEHNOLOŠKI FAKULTET RASPISUJE

NATJEĆAJ

Za stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa

- za radno mjesto I vrste - stručni suradnik (referent u Studentskoj službi te za poslove informacijskog sustava i računalne mreže) – jedan izvršitelj

Pristupnici moraju ispunjavati opće uvjete prema Zakonu o poticanju zapošljavanja (NN.57/12 i 120/12) te dodatne uvjete:

- završen preddiplomski diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski diplomski sveučilišni studij pravne stuke

- znanje rada na PC-u

- znanje jednog svjetskog jezika

Pristupnici uz prijavu prilažu životopis, dokaz o stečenoj stručnoj spremi, domovnicu, dokazi o ispunjavanju općih i dodatnih uvjeta Natječaja.

Natječaj se mogu ravnopravno prijaviti kandidati oba spola.

Prijave se dostavljaju na adresu Kemijsko-tehnološki fakultet u Splitu, 21000 Split, Teslina 10/V, u roku od osam dana od objave natječaja na oglasnoj ploči Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Zoran Demaria

Anto Grgurević: Split je za nas bolji od Zagreba jer je naš Institut u direktnom doticaju s Dalmacijom

Poljoprivrednu sam upisao jer se moja familija bavi maslinarstvom i vinogradarstvom već pet generacija. To sam želio i ja nastaviti raditi, jer sam se time bavio od malih nogu, ali sam se u tome želio usavršiti tako da objedim i teoriju i praksu. U Kaštel Štafiliću sam završio Srednju školu braće Radića i zatim nastavio školovanje u Splitu na Mediteranskoj poljoprivredi pri Institutu za jadranske kulture.

Studij mi je najviše koristio da steknem stručni oslonac, stručnu korist. Nakon završenog studija u Splitu, u Zagrebu sam upisao magisterij vinogradarstva i vinarstva. Sad vodim svoju vinariju, imam vingrade i maslinike. Nasta-

Anto Grgurević

vio sam obiteljsku tradiciju, ja sam već peta generacija koja se time bavi.

Mislim da bi taj studij trebao i dalje ostati. Nakon srednje škole upisao sam u Splitu studij na Mediteranskoj poljoprivredi. Da nije bilo mogao biti otici u Zagreb, ali Split je bolji zbog blizine i zbog toga što je Institut u direktnom doticaju s Dalmacijom.

U Splitu se više posvećivalo problemima poljoprivrede krša, vinogradarstvu i maslinarstvu.

Nositelji studija su bili profesori iz Zagreba, ali mi smo imali stručnjake s terena koji su nam bili predavači i tu je bilo puno praktičnih savjeta i iskustava koje je dobro poslušat, od kojih imamo velike koristi.

Bilo je govora da bi se u Splitu otvorio i postdiplomski i studij, ali još se nije. Mislim da je bilo kapaciteta i da se diplomski nastavi u Splitu. Ovoga časa tako je kako je, ali što prije bi trebalo uzeti *trat za naprid*.